

HANDBOK

KOMMUN- & LANDSKAPS-

STRATEGI

KOMMUNER & FÖRETAGANDE

Som stöd för företagervänligt kommunalt påverkande erbjuder vi:

www.yrittajat.fi/kunta

Information och verktyg för utveckling av näringspolitiken och kommunens livskraft.

www.yritysporssi.fi

Handelsplats för de som vill sälja eller köpa företag.

Restartup-utiset

Aktuell information för personer som arbetar med generationsväxling.

Nyhetsbrevet Kuntavaikuttaja

Aktuell översikt över näringspolitik samt samarbetet mellan företagare och kommuner.

Kommunledningens seminarium

Kommunsektorns toppseminarium samlar ihop närmare ett tusental kommunala beslutsfattare och företagare.

Upphandlingsrådgivning

Företagarna i Finland koordinerar, www.yrittajat.fi/hankintaneuvonta

Utbildning och stöd

Experter på regionorganisationer och Företagarna i Finland finns till förfogande som experthjälp på tillställningar som ordnas av kommuner och företagarföreningar.

Experter till din tjänst:

Kontaktuppgifterna hittar du på adressen www.yrittajat.fi/yhteystiedot > Närings- och konkurrenspolitik

Den här handboken om kommun- och landskapsstrategi samt andra verktyg för en kommun och ett landskap med företaganda hittar du på adressen www.yrittajat.fi/kunta

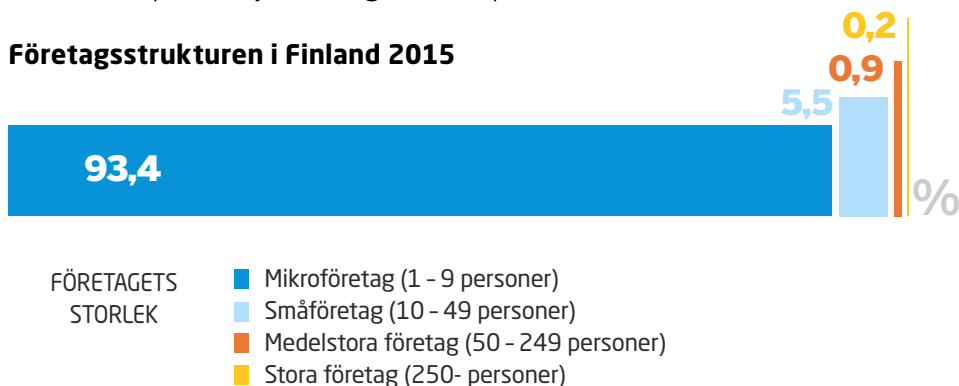
Denna handbok diskuterar kommun- och landskapsstrategin från företagarnas och företagandets synvinkel. Vårt syfte är att ge verktyg med vilka man kan bygga upp en strategi som främjar företagandet samt verktyg för beredning och beslutsfattande som tar hänsyn till företagen.

KOMMUNEN SKAPAS PÅ NYTT

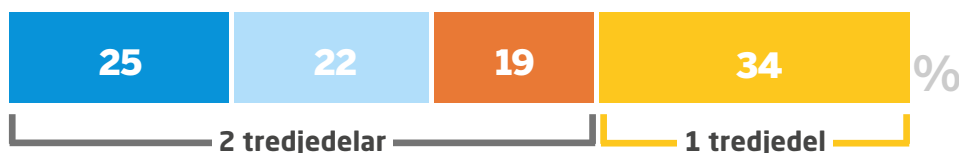
Social- och hälsovårds- samt landskapsreformen kommer att förändra Finland. Kommunernas roll kommer att omformas, när landskapen inleder sin verksamhet. Det är kommunernas och landskapens gemensamma uppgift att ta hand om invånarnas välbefinnande och hälsa samt att främja regionens livskraft.

Företagandet är kärnan till den nya kommunens och landskapets livskraft. Vi företagare tror på att vägen till framgångsrika kommuner och landskap är en strategi som tar hänsyn till företagande. När kommunen och landskapet främjar företagande, skapas det arbete och välfärd.

Företagsstrukturen i Finland 2015

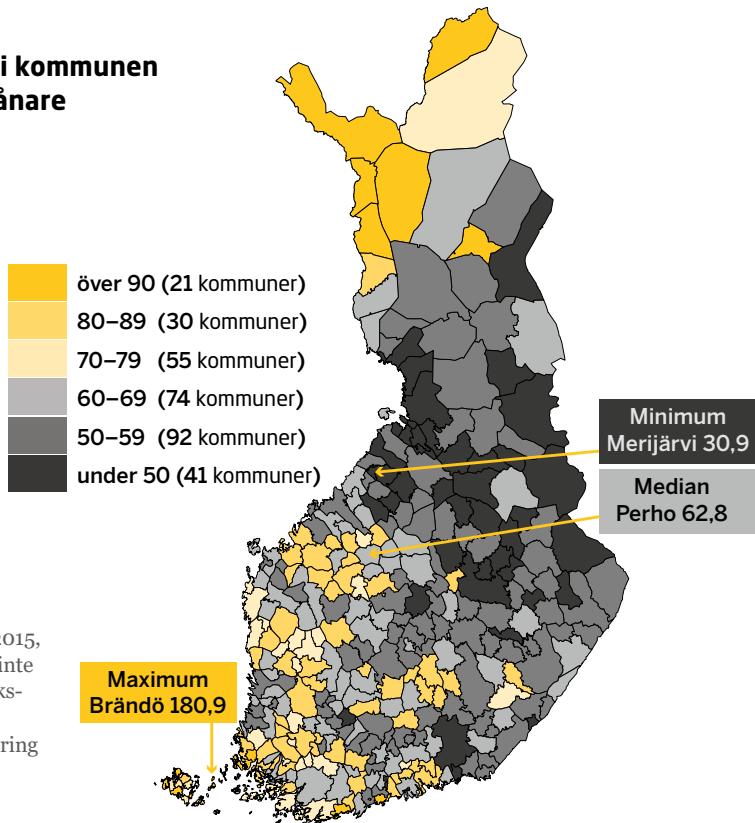
Antal anställda på företag i olika storleksklasser 2015

KOMMUN

- Uppgiften är att främja invånarnas välbefinnande och regionens livskraft.
- Kommunmedlemmar är kommunens invånare och företag vars hemvist finns inom kommunen.
- En kommun har lagstadgade uppgifter och därutöver en s.k. allmän kompetens.
- En kommun ska ordna tjänster för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.
- Till ansvaret för ordnande hör beslutsfattandet om sättet att producera tjänster.
- Kommunen kan ordna tjänsterna själv, tillsammans med andra kommuner eller skaffa dem från den privata sektorn.
- Kommunen kan även använda servicesedelmodellen, som baserar sig på klientens val, som sättet att producera alla tjänster.

Antal företag i kommunen per 1 000 invånare

Källa:
Statistikcentralen 2015,
företag, innehåller inte
jord- och skogsbruks-
eller fiskeriföretag.
Karta och klassificering
Timo Aro 2016

LANDSKAP

- Ett landskap kan bara verkställa de uppgifter som anvisas för det i lagen. De viktigaste av dessa är
 - social- och hälsovårdstjänster
 - utvecklingen av regionen och dess näringsliv
 - tillväxttjänster
 - landskapsplanläggning.
- Ett landskap har ingen allmän kompetens.
- Ett landskap är framför allt en ordnare av tjänster, inte en producent.
- Ett landskap ansvarar för utvecklingen av servicemarknaden och valfriheten.

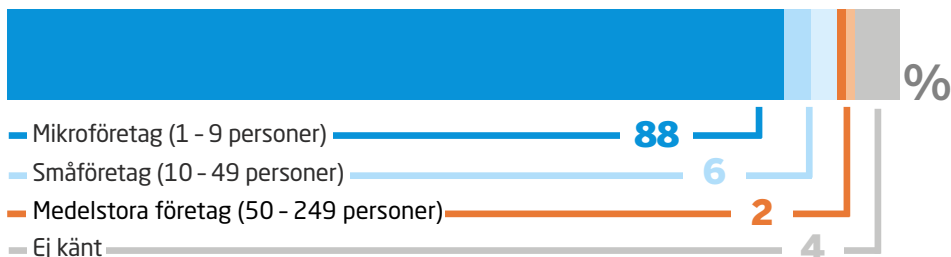
Social- och hälsoserviceföretag i Finland

Källa: Företagens struktur- och bokslutsstatistik, Statistikcentralen 2015

FÖRETAGETS STORLEK	
■ Mikroföretag (1 - 9 personer)	
■ Småföretag (10 - 49 personer)	
■ Medelstora företag (50 - 249 personer)	
■ Stora företag (250- personer)	

Företag i tillväxtservicebranschen, dvs. företag som idkar konsult- och sysselsättningsverksamhet, i Finland

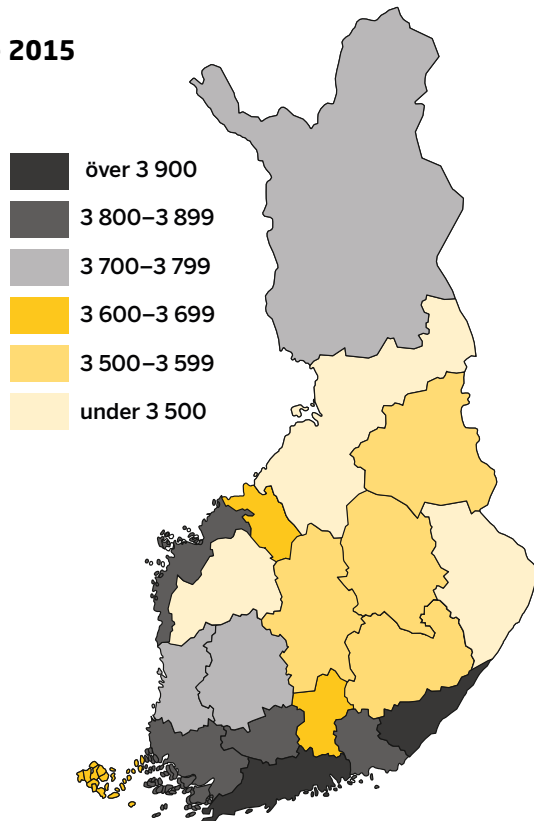

Källa: Markkinavuoropuhelu kasvupalvelujen tueksi, Owl Group Oy, Arbets- och näringsministeriet – Slutrapport.

KOMMUNSTRATEGI

- fullmäktigeförsamlingens viktigaste redskap för styrningen av kommunens ledning
- samlar de sektorsvisa planerna, som kommunen nu kan avstå från
- ska uppdateras minst en gång per fullmäktigeperiod
- ska tas i beaktande när budgeten och budgetplanen görs upp.

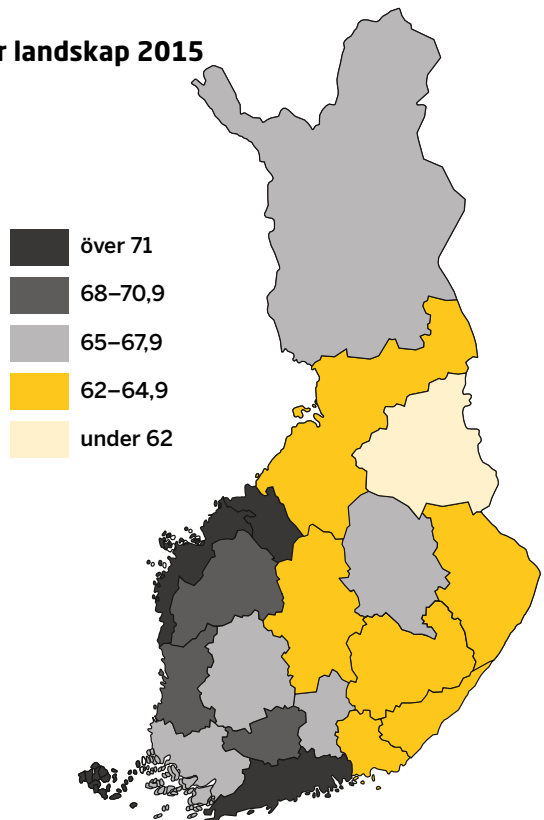
Skatteintäkter, €/invånare 2015

LANDSKAPSSTRATEGI

- ett verktyg med vilket landskapsfullmäktige kan styra landskapets ledning
- täcker landskapets samtliga uppgiftsområden
- innehåller servicestrategin och landskapsprogrammet
- ska uppdateras minst en gång per landskapsfullmäktigeperiod
- styr målen för landskapets och landskapskoncernens ekonomi och verksamhet.

Sysselsättningsgrad, % per landskap 2015

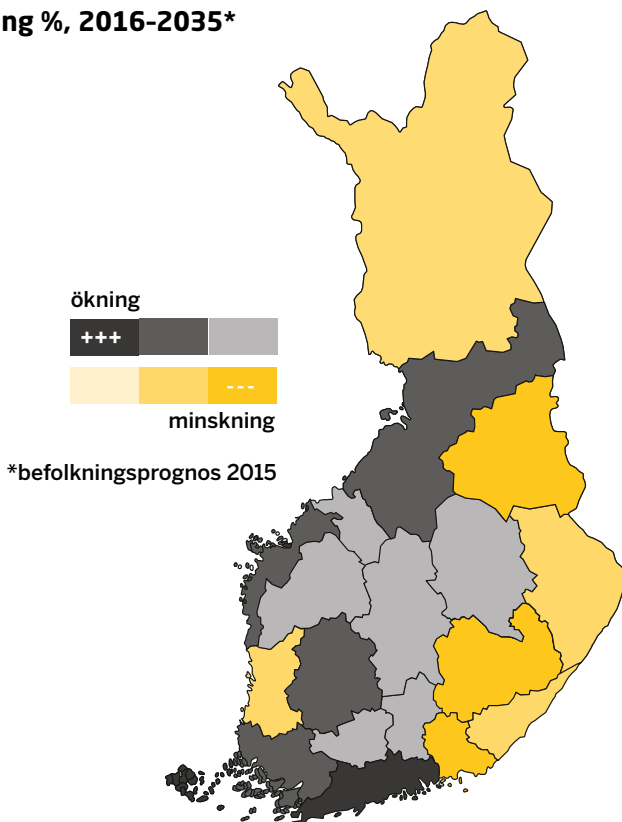

KOMMUN- OCH LANDSKAPSSTRATEGINS GEMENSAMMA INNEHÅLL

- Vad är kommunens/landskapets nuläge?
- Hur håller verksamhetsomgivningen på att förändras och hur påverkar detta den egna kommunen/det egna landskapet?
- Vilka är målen för verksamheten och ekonomin på lång sikt?
- Hur bedöms och uppföljs strategin?

Enligt landskapslagen ska landskapet och kommunerna inom dess region förhandla om samarbetet, målen och arbetsfördelningen i anknytning till skötseln av uppgifterna. För en kommun och ett landskap med företaggaranda är samarbetet en strategisk styrka, eftersom företagandet inte känner några administrativa gränser.

Befolkningsförändring %, 2016-2035*

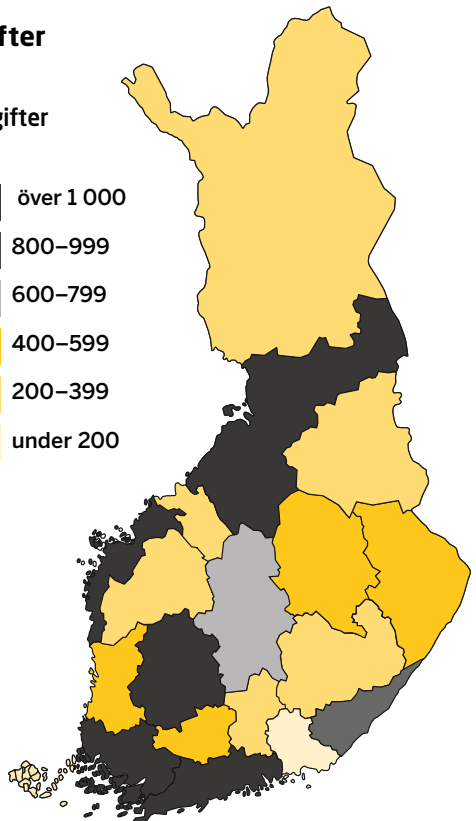
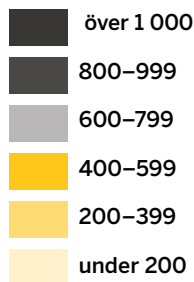
FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Vilka är vår kommuns/vårt landskaps styrkor och särdrag?
- Hur många företag har vi?
- Hur stora är företagen?
- Hur fördelas de enligt bransch?
- Vad är befolkningens åldersstruktur?
- Vad är invånarnas inkomstnivå?
- Vad är sysselsättningsgraden och arbetsplatssjälvförsörjningsgraden?
- En hurudan kommun/ett hurudant landskap vill vi vara?

Forsknings- och utvecklingsutgifter €/invånare 2015*

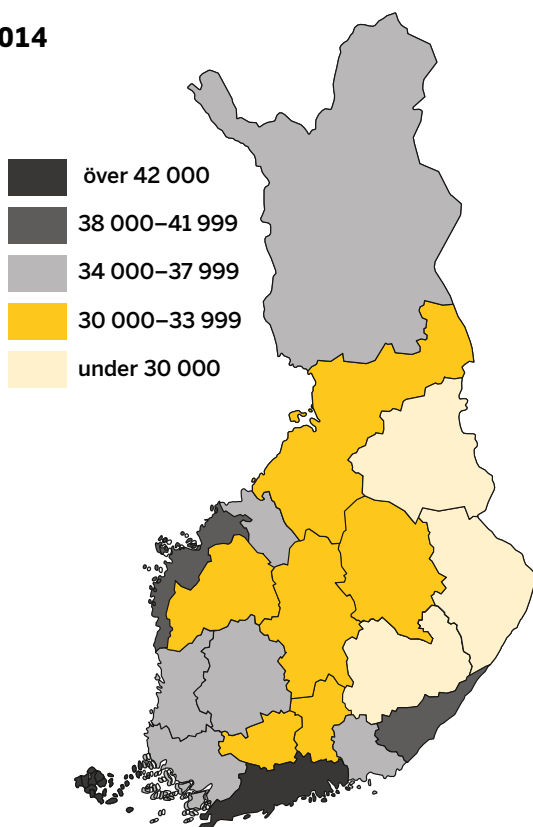
*Indikatorn beskriver regionens FoU-utgifter i förhållande till antalet invånare

KOMMUN- OCH LANDSKAPSSTRATEGINS GEMENSAMMA MÅL

Kommunens och landskapets verksamhet ska ledas enligt den strategi som kommun- eller landskapsfullmäktige har godkänt. Målet är att på detta sätt förstärka ställningen av fullmäktigeförsamlingen, som ställer de centrala målen och fattar de strategiska besluten. I strategin ska man ta hänsyn till kommunens och landskapets ekonomiska realiteter och utvecklingsutsikter.

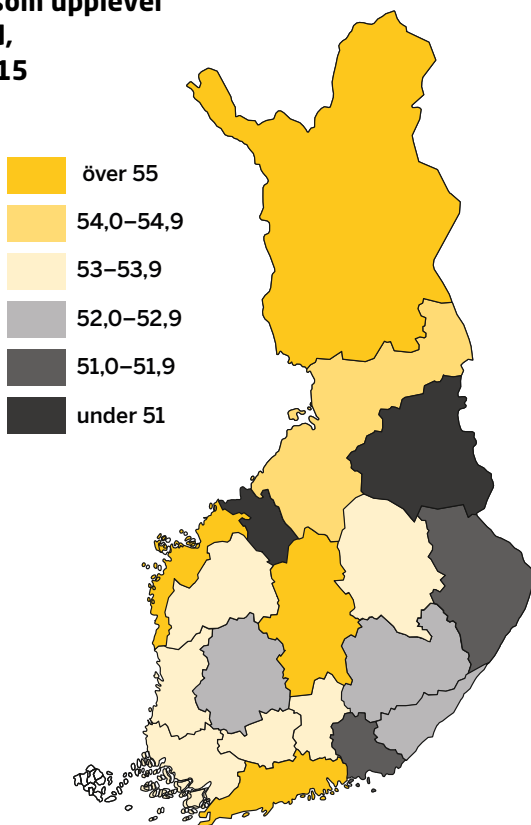
Bruttonationalprodukt, €/invånare enligt landskap 2014

KOMMUN- OCH LANDSKAPSSTRATEGINS GEMENSAMMA SYNVINKLAR

- främjande av invånarnas välbefinnande
- anordnande och produktion av tjänster
- målen gällande tjänsterna
- ägarpolitik
- invånarnas möjligheter att delta och påverka
- utveckling av levnadsmiljön och regionens livskraft
- personalpolitik

Andel personer (20-64 år) som upplever att deras livskvalitet är god, % enligt landskap 2013-2015

FRÄMJANDE AV INVÅNARNAS VÄLBEFINNANDE

KOMMUN

Utbildning är en central del av invånarnas välbefinnande och kommunens näringspolitik. Vid förändringar i utbildningen är det viktigt att identifiera kommunens möjligheter att påverka ordnandet av utbildning.

Det lönar sig för läroanstalter och företag att ha nära samarbete så att arbetsmarknaden inom regionen får sådan yrkeskunnig arbetskraft som den behöver samt utbildade människor som är intresserade av företagande. Också företagare ska ha möjligheten att uppdatera sitt kunnande.

Motion är en central del i främjandet av hälsa och välbefinnande. Närmare 90 procent av finländarna bor i kommuner med minst en privat producent av motionstjänster.

KOMMUN MED FÖRETAGARANDA

- ser till att läroanstalterna bedriver närmare samarbete med företag
- avgör ett hurdant nätverk av läroanstalter och utbildningsutbud som bygger upp det kunnande som behövs
- inkluderar företagarlostran i läroplanerna
- tär inte på företagarnas verksamhetsutrymme inom välfärdstjänster utan utnyttjar lokala företag
- ordnar hälsofrämjande välfärds- och motionstjänster med servicesedelmodellen.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Påverkar din kommun yrkesutbildningen inom regionen och företagarnas möjligheter att utveckla sitt eget kunnande?
- Finns det tillräckligt med samarbete mellan läroanstalter, företag och företagare?
- Utnyttjar din kommun verksamheten av organisationer som stöder företagarlostran, t.ex. YES ry, Nuori Yrittäjyys ry eller 4H, i skolorna?
- Vilka företagare i välfärds- och motionsbranschen finns det i din kommun och hur kan ni bygga upp partnerskap?

FRÄMJANDE AV INVÅNARNAS VÄLBEFINNANDE

LANDSKAP

Det har beräknats att cirka 80 procent av landskapens uppgifter består av ordnandet av social- och hälsovårdstjänster.

För invånarna är det viktigt att de mest använda bastjänsterna finns nära dem inom hela landskapet. Små och agila SME-företagare kan bedriva lönsam verksamhet även med en mindre befolkningsbas. Bibehållandet och förstärkningen av närliggande tjänster kräver att företag i social- och hälsovårdsbranschen ges en möjlighet att etablera sig och vara verksamma.

Som ordnare av tjänster ska ett landskap se till att

- det inom social- och hälsovårdstjänster uppstår gynnsamma verksamhetsmiljöer för SME-företag och nytt företagande
- tyngdpunkten inom tjänsterna ligger på basservicen
- tyngdpunkten även syns i finansieringen av tjänsterna.

LANDSKAP MED FÖRETAGARANDA

- håller det serviceurval som social- och hälsocentralerna ansvarar för som så litet som möjligt så att det bara täcker de tjänster som används mest
- använder kundsedeln och en personlig budget så mycket som möjligt.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Hurdana serviceproducenter finns det inom landskapet?
- Hur kan man se till att landskapets social- och hälsovårdstjänster och de övriga aktörernas tjänster har samma verksamhetsförutsättningar?
- Definierar landskapet kriterierna för social- och hälsocentraler så att SME-företag kan grunda social- och hälsocentraler?
- Utnyttjar landskapet företagande vid produktionen av social- och hälsovårdstjänster?

ORDNANDE OCH PRODUKTION AV TJÄNSTER

KOMMUN

De uppgifter som kommunen är ansvarig att ordna kan uppdelas i tre grupper.

1

Kommunens uppgift, på marknaden finns produktion

- tjänster inom vilka det på marknaden finns verksamhet, företagare och företag, eller inom vilka sådana kan uppstå, t.ex. måltidstjänster, städning, fastighetsskötsel, byggande, anläggning av grönområden, uthyrning av affärslokaler, energiproduktion, motionstjänster, småbarnsfostran

FÖRETAGARVÄNLIG KOMMUN

- tar sig an en yrkesmässig roll som ordnare och köpare och köper produktion från marknaden
- låter klienten välja en serviceproducent bland sina leverantörer alltid då det är möjligt.

2

Kommunens uppgift, ingen produktion på marknaden

- tjänster inom vilka det inte finns producenter på marknaden, dvs. tjänster med marknadsbrist

FÖRETAGARVÄNLIG KOMMUN

- producerar servicen själv men är inte verksam på marknaden
- utreder marknadsbristen med tre års mellanrum och i delar så att det utbud som finns på marknaden kan fås fram på ett heltäckande sätt.
Vid utredningen av marknadsbristen kan man utnyttja Företagarna i Finlands upphandlingsrådgivning.

3

Kommunen har ett strategiskt intresse

- tjänster inom vilka kommunen har identifierat till exempel ett logistiskt intresse eller ett intresse i anknytning till turism, kultur m.m.

FÖRETAGARVÄNLIG KOMMUN

- koncentrerar sig på att äga verksamheten
- agerar som yrkesmässig anordnare och konkurrensutsätter tjänster bland de externa aktörer som vill vara med om att producera tjänster.
- strävar efter effektivitet och kostnadsbesparingar inom tjänsterna genom att konkurrensutsätta serviceproducenter i tillräckligt små delar i stället för att själv producera tjänsterna.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Hur faller din egen kommuns uppgifter in i dessa grupper?

ORDNANDE OCH PRODUKTION AV TJÄNSTER

LANDSKAP

Det är landskapet som ordnar tjänsterna. Ansvar för ordnande betyder inte en skyldighet att själv producera tjänster utan en skyldighet att ordna dem på ett yrkesmässigt sätt.

Som ordnare av tjänster har landskapet som sin viktigaste uppgift att se till att skattepengarna används på ett ansvarsfullt sätt. Ansvarfull användning av skattepengarna kräver öppen kostnads- och kvalitetsjämförelse samt utnyttjande av sund konkurrens och produktion av tjänster med en multiproducentmodell. Detta innebär att tjänsterna produceras av flera aktörer i stället för en. Produktion kan förvärfas av företagare, företag och organisationer.

LANDSKAP MED FÖRETAGARANDA

- koncentrerar sig på sin roll som ordnare
- utnyttjar sund konkurrens vid ordnandet av tjänsterna
- använder skattepengar på ett ansvarsfullt sätt
- ser till att landskapets servicemarknad fungerar och att nya företag har tillträde till marknaden
- bär ansvaret för att verksamhetsomgivningen för alla branscher, även social- och hälsoservicebranschen, utvecklas genom landskapets beslut
- ser till att småföretag kan producera social- och hälsovårdstjänster och andra tjänster som landskapet är ansvarigt att ordna.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Hur jämför landskapet olika producenters kostnadseffektivitet?
- Är de kvalitetskriterier som landskapet ställt för producenterna nödvändiga, rimliga och samma för alla?
- Gör landskapets beslut det möjligt för företagare att delta i serviceproduktionen?

GOD UPPHANDLINGSPOLITIK SKAPAR LIVSKRAFT

Med offentlig upphandling avses alla upphandlingar som görs med offentliga medel, dvs. även kommunernas och landskapens inköp.

Det centrala syftet med den nya upphandlingslagen är att göra det lättare för små och medelstora företag att komma in på marknaden. SME-företagens framgång i upphandlingar ökar regionens livskraft. SME-företagen erbjuder arbete och betalar skatter till sitt verksamhetsområde. Samtidigt förstärks företagens förutsättningar att växa internationellt.

Upphandlingarna ska delas upp och även mindre anskaffningar ska göras öppet och på ett icke-diskriminerande sätt.

Upphandlingspolitiken fastställs alltid av den som gör anskaffningar, dvs. kommunen eller landskapet. Även om upphandlingen hade outsourcats, ska upphandlingspolitiken inte outsourcas. Kommunerna och landskapen ska genom sin ägarstyrning även dra riktlinjerna för upphandlingspolitiken av de bolag som de äger.

UPPHANDLINGSPOLITIK SOM TAR HÄNSYN TILL FÖRETAGARE

- redogör öppet för upphandlingsprinciperna
- ser till att upphandlingarna genomförs på ett yrkesmässigt sätt
- upprätthåller en kontinuerlig dialog med regionens företagare
- ser till att lokala SME-företag kan delta i upphandlingar
- delar upphandlingarna i helheter som är lämpligt stora för SME-företag och väljer flera leverantörer
- informerar om alla upphandlingar i god tid i förväg och på ett öppet sätt
- främjar innovationer.

TESER FÖR GOD UPPHANDLING

1. Under planerings- och beredningsfasen förs alltid en äkta dialog med marknaden, dvs. det utreds vilka produkter och tjänster det redan finns på marknaden, vem det är som producerar dem samt vilka lösningar företag kunde erbjuda.
2. Ett elektroniskt konkurrensutsättningssystem gör det lättare för företag att hitta anbudsinfordringarna.
3. Kvalitetskriterier fastställs för det föremål som ska anskaffas – inte för de företag som erbjuder tjänster.
4. Deltagarna ska kunna bedriva även annan affärsverksamhet.
5. Det ska vara möjligt att anlita underleverantörer.
6. Upphandlingen delas upp och flera leverantörer väljs.
7. I stället för att anlita en gemensam upphandlingsenhet gör man anskaffningen själv när leverantörskandidater är välkända.
8. Inköpen görs av alla utvalda leverantörer på basis av klara principer.
9. Kvaliteteten mäts och övervakas under avtalsperioden.
10. En upphandlingsrådgivare anlitas som sparrare.

SERVICESTRATEGI SOM EN DEL AV LANDSSKAPSSTRATEGIN

Ett landskap ska upprätta en servicestrategi för social- och hälsovården som en del av landskapsstrategin. Det rekommenderas att en servicestrategi också upprättas för tillväxttjänster. Även en kommun kan upprätta en servicestrategi.

I servicestrategin

- bestäms om servicemålen på lång sikt
- bestäms om målen beträffande det hur mycket tjänster det minst ska anskaffas av privata serviceproducenter
- samlas de tjänster som omfattas av valfrihet och de övriga tjänsterna till en kundinriktad helhet
- fastställs vilken andel av upphandlingarna som ska konkurrensutsättas för att få fram nya lösningar som gör tjänsterna mer innovativa och förbättrar deras priskvalitetsförhållande.

LANDSKAP MED FÖRETAGARANDA

- upprättar en servicestrategi som omfattar alla de tjänster som det är skyldigt att ordna
- utnyttjar multiproducentmodellen, där producenter av olika slag tävlar med varandra
- använder företagarnas serviceproduktion så mycket som möjligt
- producerar tjänster själv bara om det inte finns privat produktion
- främjar innovation genom att presentera för marknaden problem som ska lösas.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Föredrar landskapet sin egen produktion?
Om ja, varför?
- Är andelen tjänster som anskaffas av producenter tillräckligt stor?
Varför kunde den inte vara större?
- Ser landskapet företagandet som en styrka och företagen som sina partners?
- Vill landskapet finna nya innovationer tillsammans med företag?

SERVICEMÅLEN

I **kommun- och landskapsstrategin** ska man ta i beaktande de lagstadgade servicemålen beträffande uppgifterna. Som en del av landskapsstrategin kan man till exempel slå fast landskapets servicelöfte, som förutsätts i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Vad förväntar sig invånarna och företagen av tjänsterna?
- Motsvarar tjänsterna kommuninvånarnas och företagarnas behov?
- Är tjänsterna och serviceprocesserna kundinriktade?
- Får kunden alla tjänster på ett ställe?
- Har de möjligheter som digitaliseringen erbjuder utnyttjats inom tjänsterna?
- Kan klienterna själva välja serviceproducenten?
- Inom vilka funktioner är det förnuftigt att främja innovation och inom vilka funktioner är det förnuftigt att ha ett annat strategiskt mål?
- Hur ser man till att man inte blir beroende av en serviceproducent?

ÄGARPOLITIK

KOMMUN

Fullmäktigeförsamlingen bestämmer om riktlinjerna för kommunens ägarpolitik.

Ägarpolitiken definierar varför kommunen är ägare och vad som är syftet med ägandet.

FÖRETAGARVÄNLIG ÄGARPOLITIK

1. Kommunen är en yrkesmässig ordnare och beställare, inte producent.
2. Kommunen agerar inte på marknaden utan låter företagarna sköta verksamheten.
3. Kommunen ställer klara mål som kan mätas för sina innehav och följer upp deras genomförande. Målet kan vara verksamhetsmässigt. Det lönar sig att hålla produktionsmålet måttligt.
4. Kommunen ser till att de bolag som den äger strängt iakttar konkurrensneutralitet.
5. Kommunen utvecklar en sund marknad, skapar möjligheter för nya och existerande företag samt uppmuntrar företagen att ta itu med dem.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Inom hurdan verksamhet är kommunen med som ägare och placerare?
- Hurdana tillgångar har kommunen och vad anskaffar den?
- Stöder ägandet uppnåendet av kommunens strategiska mål?
- Är ägandet nödvändigt med tanke på kostnadseffektiv och högklassig serviceproduktion?
- Kunde det vara möjligt för kommunen att köpa tjänster av företagare i stället för att äga produktionen?
- Är ägandet affärsmässigt lönsamt?

ÄGARPOLITIK

LANDSKAP

I ett landskaps ägarpolitik har ägarpolitikens långsiktiga mål samt dotterbolagens ägarstyrning en central roll. Eftersom ett landskap inte har allmän kompetens, kan det bara äga bolag för att genomföra sina lagstadgade skyldigheter.

Inom tillväxttjänster förutsätter produktion som ägs av landskapet att det inte finns någon service på marknaden.

FÖRETAGARVÄNLIGT LANDSKAP

1. Landskapsfullmäktige funderar alltid noga varför landskapet äger. Ägandet ska ha ett medvetet syfte och en målsättning.
2. Ägarstyrningen säkerställer att landskapets bolag iakttar spelreglerna för sund konkurrens och konkurrensneutralitet.
3. Landskapet styr bolagens verksamhet klart redan i stiftelseurkunder och bolagsordningen.
4. Landskapet håller makten att välja bolagens förvaltningsorgan. Med tanke på ägaren är valet i praktiken den viktigaste enskilda åtgärden. Styrelsen genomför de mål och syften som ägaren har ställt för bolaget.
5. Landskapet väljer till bolagens styrelser medlemmar som är redo att fatta beslut självständigt och kan föra en jämlik diskussion med den operativa ledningen.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Varför äger landskapet?
- Vilka är verksamhetsprinciperna, verksamhetsidén och målen för landskapets bolag?
- Har dessa uttryckts tydligt i bolagets stiftelseurkunder och bolagsordning?
- Har det i valet av styrelsemedlemmar till landskapets bolag tagits hänsyn till uppgifternas krav?
- Har styrelsemedlemmarna getts tillräckligt med information om ägarens vilja?

INVÅNARNAS MÖJLIGHETER ATT DELTA OCH PÅVERKA KOMMUN

Idén bakom serviceinitiativet är att en kommunmedlem, dvs. invånare, företag eller organisation, kan föreslå för kommunen ett alternativt, högklassigare eller kostnadseffektivare sätt att producera en tjänst.

SERVICEINITIATIV

- främjar servicestrukturernas förnyelse
- lyfter fram innovationer
- uppmuntrar att följa med den offentliga serviceproduktionens effektivitet
- förbättrar kostnadsmedvetenheten inom organisationen.

KOMMUNEN SKA

1. ta emot initiativet
2. bedöma den egna servicens kvalitet och kostnader
3. jämföra det egna och föreslagna produktionssättet
4. fatta beslut om de åtgärder till vilka serviceinitiativet och jämförelsen ger anledning.

Om jämförelsen visar att den erbjudna produktionsmodellen är bättre, kan kommunen konkurrensutsätta tjänsterna eller göra det möjligt att skaffa dem till exempel med servicesedlar.

Fullmäktigeförsamlingen ska godkänna införandet av serviceinitiativet.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Hur kan din kommun dra nytta av serviceinitiativ?
- Kunde du lämna in en fullmäktigemotion om införandet av serviceinitiativ?

INVÅNARNAS MÖJLIGHETER ATT DELTA OCH PÅVERKA LANDSKAP

Valfrihet

- är ett kraftigt sätt att delta och påverka
- stöder människans självbestämmanderätt
- kan genomföras med servicesedelmodellen inom nästan alla tjänster.

Social- och hälsovårdsreformen inför valfriheten till social- och hälsovårdstjänster. Den ger människan rätten och möjligheten att påverka sin egen vård. Rätten att delta i den egna vården engagerar också mera, vilket förbättrar vårdens effektivitet.

DET ÄR LANDSKAPETS UPPGIFT ATT

- aktivt främja utvecklingen av landskapets servicemarknad
- se till att klienterna har en konkret möjlighet att välja mellan flera serviceproducenter av olika slag och storlekar
- aktivt informera om valfriheten
- handleda invånarna om hur valfriheten används.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Stöder landskapets beslut servicemarknadens utveckling?
- Har även SME-företag en äkta möjlighet att komma in på marknaden?
- Hur ser landskapet till att dess invånare är medvetna om valfriheten?
- Hur hjälper och uppmuntrar landskapet invånarna att använda valfrihet?

UTVECKLING AV LEVNADSMILJÖN OCH REGIONENS LIVSKRAFT

KOMMUN

Den bästa näringspolitiken skapas tillsammans med företagare. Regelbundna kontakter skapar förtroende mellan kommunen och företagare. På basis av detta kan man skapa livskraft.

TESERNA FÖR EN LIVSKRAFTIG KOMMUN

1. När du tar hand om förutsättningarna för företagande, tar du hand om hela kommunen. Företagandet är kommunens viktigaste resurs. Det skapar arbete, service och skatteintäkter.
2. När du ser till att kommunens verksamhetsmiljö är företagervänlig, lockar du nya företag och invånare till kommunen.
3. När du frågar företagarna först, ser du till att företagskonsekvenser alltid tas i beaktande i alla beslut.
4. När du alltid genomför kommunens upphandlingar i delar och öppet, ser du till att regionens företagare har möjlighet till framgång. Detta skapar konkurrens och förbättrar servicekvaliteten.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Har tjänstemännen och de förtroendevalda i din kommun en regelbunden och öppen växelverkan med företagarna?
- Är den högsta ledningen i din kommun ansvarig för näringspolitiken?
- Satsar din kommun på utbildning?
- Hittar företagen yrkeskunnig arbetskraft?
- Genomför din kommun planläggningen öppet och konsekvent?
- Bedömer din kommun beslutens företagskonsekvenser på ett systematiskt sätt?

UTVECKLING AV LEVNADSMILJÖN OCH REGIONENS LIVSKRAFT

LANDSKAP

Landskapets uppgifter har nära anknytning till utvecklingen av levnadsmiljön och regionens livskraft.

Följande områden har en central roll

- regionutveckling och upprättandet av landskapsprogrammet
- utveckling och finansiering av regionen, dess näringsliv och innovationsmiljöer
- landskapsplanläggning
- förutspående och förberedning av de regionala utbildningsbehoven och -målen
- ordnande av tillväxttjänster
- trafiksystemets funktion.

LANDSKAP MED FÖRETAGARANDA

- betraktar samarbetet med företagare som en fast del av landskapets verksamhet
- lyssnar på företagare och tar hänsyn till företagets behov och mål
- litar på sina starka områden och vågar specialisera sig
- planlägger på ett sätt som skapar möjligheter i stället för att begränsa
- sköter vägnätverket proaktivt och jämlikt
- undviker byråkrati
- upprättar landskapsprogrammet i samarbete med företagarna.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Vad är mitt landskaps och dess näringslivs styrka?
- Hur lyssnar vi på företagarnas visioner och förstärker deras förhållande till landskapet?
- Vad är det som gör att vårt landskap är det bästa stället för företagare att arbeta, växa och utvecklas?

PERSONALPOLITIK

Företagarvänliga beslut, diskussioner med företagare och främjande av livskraften förbättrar förutsättningarna för företagandet.

Enbart strategiska val räcker inte till utan det behövs gärningar.

I kommuner och landskap är det de anställda som gör dessa gärningar. Ett mål blir verklighet först när varje anställd arbetar i enlighet med det. Därför är det ytterst viktigt att personalen får vägledning och verktyg för att förstå företagande.

Det lönar sig att inkludera företagarlostran, som är bekant från skolorna, i utvecklingen av personalens kunnande.

FUNDERA PÅ OCH UTRED

- Har hela personalen underrättats om den företagarvänliga attityden?
- Har hela personalen getts beredskap att förstå företagande?
- Uppmuntras personalen att fråga om företagarnas åsikter?

Arbetsgemenskapens attityd till företagande kan bedömas

genom att fråga om vi främjar följande kunskaper:

1. positiv och företagsam attityd till framtiden
2. att arbeta och uppleva tillsammans, inlärning genom försök
3. mod och förmåga att se möjligheter
4. arbetslivskunskaper, teamarbetskunskaper, självledning och byggande av nätverk
5. förmågan att förstå affärsverksamhet, hållbart företagande och en organisations livskraft.

TERMER

Allmän kompetens

Kommunen sköter med stöd av självstyrelse de uppgifter som den antagit (allmän kompetens) och ordnar de uppgifter som särskilt föreskrivs för den i lagen.

Livskraftspolitik

Med livskraftpolitik avses beslut och åtgärder genom vilka faktorer som ökar en stads eller kommuns livskraft utvecklas. Genom att söka lokala och regionala draglok för tillväxt, utveckla förutsättningar och stöda innovationer som förstärker företagets förnyelse och konkurrenskraft förstärker man företagets och därmed stadens, kommunens eller regionens livskraft. För detta behövs även mångsidig fortbildning, energieffektiva fastighetslösningar, modiga investeringar och utveckling av markanvändningen och infrastrukturen.

Multiproducentmodell

Social- och hälsovårdstjänster har flera producenter: till exempel företag, serviceproducenter inom den offentliga sektorn, organisationer och stiftelser. Företagarna i Finland har länge arbetat för multiproducentmodellen, som innebär att finländarna får själva välja serviceproducenten.

Näringspolitik

Med näringspolitik avses den offentliga sektorns åtgärder som syftar till att skapa en verksamhetsmiljö som

främjar etableringen av företag, deras verksamhet, tillväxt samt konkurrenskraft och sysselsättning.

Offentlig upphandling

Med offentliga upphandlingar avses varu-, service- och byggnadsentreprenadsanskaffningar som staten, kommuner och samkommuner, statens affärsverk samt andra upphandlingsenheter som definieras i upphandlingslagstiftningen gör utanför sin egen organisation. Om offentliga upphandlingar föreskrivs i upphandlingslagen. Syftet med regleringen är att effektivisera användningen av offentliga medel. Värdet av de offentliga upphandlingarna uppgår årligen till uppskattningsvis 35 miljarder euro.

Ordnare

En kommun kan ordna sina lagstadgade uppgifter själv eller komma överens om överföringen av ordnansvaret till en annan kommun eller samkommun. Ordnaren av servicen ansvarar för ordnandet och finansieringen av tjänsterna.

Principen om ett enda serviceställe

Enligt principen om ett enda serviceställe når tillståndskunden de olika myndigheterna på ett serviceställe, där det är möjligt att skaffa alla tillstånd i anknäpning till ett projekt. Kunden besvärar inte i onödan med begäran av information utan myndigheterna

kan flexibelt och mångsidigt utnyttja den redan tillgängliga informationen.

Producent

En kommun eller samkommun kan producera de tjänster som faller inom dess ordnansvar själv eller skaffa dem av andra serviceproducenter på basis av avtal. Med serviceproducent avses producenter som ordnaren har godkänt: till exempel serviceproducenter inom den offentliga sektorn, företag, organisationer och stiftelser.

Social- och hälsocentral

Med en social- och hälsocentral avses serviceproducentens verksamhetsställe som producerar direktvalstjänster inom social- och hälsovården.

Tillväxttjänster

I tillväxttjänstreformen sammanslås arbets- och närings tjänsterna och företagstjänsterna till offentliga tillväxttjänster. Syftet med detta är att främja ny företagsverksamhet, företagens tillväxt, förnyelse och internationalisering samt att bemöta förändringarna på arbetsmarknaden. För tillväxttjänsterna ska införas en konkurrensinriktad produktionsmodell, som tillsammans med klientens valfrihet förstärker tjänsternas genomslag, skapar nya serviceinnovationer och en ny servicemarknad.

Valfrihet

Med valfrihet avses klienternas rätt att själva välja var de får sina social- och hälsovårdstjänster. De offentligt finansierade social- och hälsovårdstjänsterna kunde i framtiden erbjudas

av offentliga, privata och tredje sektorns aktörer, till exempel organisationer och stiftelser. Kundavgifterna skulle vara de samma oberoende av serviceproducent. Syftet med utvidgningen av valfriheten är att öka klientens möjligheter att påverka samt att förbättra tillgången till tjänster, deras kvalitet och kostnadseffektivitet.

Den uppdaterade handboken om kommun- och landskapsstrategin
samt andra verktyg för en kommun och ett landskap med
företagaranda finns på adressen **www.yrittajat.fi/kunta**

Företagarna i Finlands experter finns till ditt förfogande
för byggandet av en kommun och ett landskap
med företagervänlig attityd.

www.yrittajat.fi/kunta

